

2023

ETT ÅR MED TRÄ- OCH MÖBELINDUSTRIN

VD HAR ORDET

Under 2023 föll bostadsbyggandet i Sverige dramatiskt. Under året minskade antalet påbörjade bostäder med mer än 50 procent. Orsakerna är väl kända, en hög och snabbt stigande inflation som i sin tur förde med sig snabbt stigande räntor i nivåer som många av dagens låntagare aldrig tidigare upplevt. Plötsligt blev det dyrt både att låna pengar och att betala av befintliga lån. Detta ledde till en kraftigt minskad köpkraft och ett kraftigt minskat konsumtionsutrymme. Den rekordsnabba åtstramningen av penningpolitiken fick hushållen som äger sitt boende, och som finansierat ägandet med bostadslån, att dra hårt i handbromsen. Lägg därtill höga och oförutsägbara energipriser samt pågående krig, med geopolitiska spänningar som följd, bara några timmars flyg från Sverige så skapades en närmast perfekt storm vars konsekvenser drabbat många av TMF:s medlemmar hårt.

Den samlade byggbranschen var den bransch som varslade flest personer om uppsägning under 2023. Så många varsel har inte drabbat byggnäringen sedan finanskrisen 2008–2009. Bland de av TMF:s medlemmar som antingen bygger själva, eller som är underleverantörer till byggandet blev konsekvenserna dramatiska och tuffa. I vart fall 20 procent av företagens medarbetare varslades om uppsägning. I många fall har medlemsföretagen tvingats varsla i upp till tre- och fyra omgångar.

Lyckligtvis kom många av företagen från en ganska lång period av goda tider. Det har byggts och renoverats mycket, många har investerat i sina hem. Företagen gick därför in i nedgången med goda kassor och, i vart fall initialt, fulla orderböcker. Detta har sannolikt motverkat en ännu starkare nedgång. För möbelföretagen har det delvis sett annorlunda ut. De bolag som är tungt exponerade mot privatmarknaden har drabbats av nedgången medan de företag som fokuserar på offentliga miljöer som klarat sig relativt sett bättre. Svensk möbelindustri har överlag en hög exportandel och ekonomin går fortfarande bra på många marknader dit möbelindustrin exporterar.

Den tuffa situationen för medlemsföretagen har självfallet också påverkat TMF:s verksamhet. Under året har ett stort fokus legat på att stötta medlemsföretagen i förhandlingar, utbildning, rådgivning och stöd. Men det har också handlat om att kraftsamla påverkansarbetet när det gäller förutsättningarna för byggandet och

“Vi har varit tvungna att vässa organisationen och flytta fram positionerna.”

vad som kan göras dels på kort sikt för att mildra den akuta krisen, samt dels vad som kan göras på långsiktigt och strukturellt för att skapa en jämnare och mindre volatil byggmarknad över tid.

Det är i dessa prövande tider som TMF behövs som mest och jag kan stolt säga att TMF och TMF:s medarbetare gjort skillnad. Vi har varit tvungna att vässa organisationen och flytta fram positionerna. En viktig faktor här har varit att växla upp hur vi arbetar kommunikativt, något som bland annat lett till en markant ökad närvaro i både traditionella och sociala medier.

Verksamheten har under året också fokuserat alltmer på hållbarhetsarbetet och på hur vi ska stötta företagen i den störtflod av regleringar som under innehavande mandatperiod för den Europeiska kommissionen sköljt över näringslivet. Regleringar som var och en för sig i grunden kanske är rimliga, men som tillsammans skapar en svåröverblickbar och komplicerad tillvaro, både tekniskt och administrativt. Klimat- och hållbarhetsfrågor är frågor där TMF:s medlemsföretag är väl positionerade och som, rätt hanterat, kan förstärka bolagens konkurrenskraft.

Framåt slutet av 2023 började allt fler tecken äntligen peka i rätt riktning. Inflationen sjönk kraftigt och Riksbanken signalerade att räntorna kommer sänkas tidigare än vad som tidigare angivits. Förhoppningen är naturligtvis att detta ska leda till att fler vågar göra en av sina största investeringar – ett nytt eget hem, samt att man återigen vågar investera i de produkter som produceras av TMF:s medlemmar.

För i grunden finns ju de bästa av förutsättningar. Det har byggts för lite under alltför många år. Sju av tio svenskar vill bo i eget hus. Alla människor tycker om det våra medlemmar producerar, oavsett om det är möbler, trägol, kök eller badrum och energieffektiva fönster och dörrar. TMF:s medlemmar är svaret på många av hållbarhetsutmaningarna. Detta är förutsättningarna som de flesta andra branscher avundas och en av de saker som gör att vi på TMF är stolta över att få företräda just våra medlemsföretag.

David Johnsson
Vd, Trä- och Möbelföretagen

Mångsidiga Edsbyn står inför nästa förvandling

Från tillverkning av möbler, via skidor till kontorsmöbler – företaget Edsbyn kan konsten att följa marknaden. Och nu väntar nästa förvandling. Med nya vd:n Cecilia Sebesta i spetsen gör kontorsmöbeljätten helt om gällande varumärke, kommunikation och design.

Det känns lite som att Edsbyverken aldrig ska ta slut när man åker förbi den 478 meter långa fabriken längs länsväg 301. Byggt i rött tegel och blå plåt-detaljer sträcker den 40 000 kvadratmeter stora byggnaden ut sig i Hälsingelandskapet. Där har den legat sedan 1967, men själva företaget startades redan 1899. Då som ett möbelsnickeri i centrala Edsbyn. – Företaget Edsbyn blandas ofta ihop med orten och bandylaget. Vår logga är Edsbyn, vår mejladress är Edsbyn och vår hemsida är Edsbyn, många tror därför att vi jobbar på kommunen. På orten säger

de "Jag jobbar på verken" i stället, säger Viktoria Åberg, HR-chef på Edsbyn.

Till dagens kontorsmöbeljätte med 150 anställda gick företaget bland annat via fem decennier av skidstillverkning. Av spillmaterialet från skidorna gjordes även stolen Fanett, designad av ikoniska finska formgivaren Ilmari Tapiovaara och tillverkad i smått makalösa fem miljoner exemplar.

Precis som fabriksbyggnaden präglar sin omgivning har företaget också stor betydelse för orten och folksjälen – och vice versa.

– Har man en historia som är 125 år gammal förstår man vilket avtryck företaget har gjort. Och jag är otroligt imponerad av den entreprenörsanda som bolaget är sprunget ur. Hur många bor här? Ändå finns ett företag vars affärsidé har utvecklats och återuppfunnits flera gånger, säger Cecilia Sebesta.

Hon är nytillträdd vd på Edsbyn. Tidigare har Cecilia Sebesta jobbat i branschen, både nationellt och internationellt. Men till skillnad från många andra vd:ar i branschen kommer hon inte från produktionssidan, utan från kommersiellt håll där hon bland annat har jobbat med exportförsäljning i över 18 år.

Med hjälp av medarbetarna ska Cecilia Sebesta leda företaget genom den nysatsning som inleddes redan hösten 2023 och som syftar till att omdana företaget när det gäller såväl varumärke som kommunikation och utbud.

– Vi kommer att fortsätta producera möbler för den offentliga miljön, men det händer en hel del spännande saker på Edsbyverken just nu. Exempelvis utvecklar vi och kommer ut med en hel del nya produkter, men också sättet vi presenterar och marknadsför företaget på ska förändras.

– Tanken är att vi vill nå ut till en lite annan publik och att vi satsar mer på export framåt, säger hon.

Bakgrunden till skiftet är att det skett en utveckling kring kontoret och dess möbler under pandemin och genom digitaliseringen.

– Kontoret har förändrats och flyter nu ihop med andra mer hotell- eller hemliknande miljöer. Därför finns nu en efterfrågan på andra typer av möbler och när alltmer av arbetet digitaliseras blir behovet av stora förvaringslösningar mindre, säger Cecilia Sebesta.

De nya produkterna kommer få en tydligare lokal prägel och i stället för att lägga ut produktion i utlandet planerar Edsbyn att gå i motsatt riktning. I fabriken östra änden bygger företaget nu upp en egen stoppmöbelavdelning.

– Att vi tar hem produktionen är det absolut finaste och häftigaste med den här satsningen. Har man ingen anknytning till något blir resultatet generiskt. Orten Edsbyn ger oss en autenticitet. Det är här där vi verkar som vi samlat kunskapen och kompetensen och vill kunna erbjuda jobb och försörjning till bra villkor.

– Att tillverka billigare och sälja mer är inte en lösning, vi har en överkonsumtion och den utvecklingen behöver vi vända på genom att synliggöra vad det är man gör och hur man gör det, säger Cecilia Sebesta.

När det gäller hållbarhetsarbete har Edsbyn och den svenska möbelindustrin i

"Att vi tar hem produktionen är det absolut finaste och häftigaste med den här satsningen. Har man ingen anknytning till något blir resultatet generiskt."

Cecilia Sebesta, vd

stort en stabil grund att stå på. Här finns ett försprång och en konkurrensfördel för Sverige när EU:s ganska långtgående reformer träder i kraft kommande år. Men mycket finns ännu kvar att göra.

– Allt handlar inte bara om trä utan även om många andra material som det finns för mycket av. Det ställer krav på samarbete för att hitta sätt där även dessa hamnar i en längre produktivcykel. Vi har till exempel en stor fönstertillverkare runt hörnet här i Edsbyn, har vi några möjliga samarbeten med dem?

Just samarbeten över bolagsgränserna – även med konkurrenter – är en tydlig röd tråd i Cecilia Sebestas strategi för att fortsatt kunna nå framgång. Inte minst när det gäller att marknadsföra företaget internationellt.

– Svenska möbeltillverkare är väldigt uppskattade på exportmarknaderna, men jag tror vi kan göra mycket mer. Det är så pass dyrt att komma ut och synas och vi skulle kunna bli mycket starkare utomlands om vi kunde samarbeta kring kanalstrukturer för

marknadsföring och distribution, säger hon. I framtiden hoppas Cecilia Sebesta att den stora fabriken i Edsbyn ska bli något av en designdestination. Att platsen ska sättas på kartan för något mer än jättefabriken med den stora röda stolen utanför entrén.

– Mitt mål är att ha mer samöre med designhögskolorna och med kulturen i regionen – kanske ett Campus Edsbyn. Jag skulle vilja skapa en multiarena med allt från ett worklab för att ta fram ny design till egen fotostudio och fabriksförsäljning.

För Edsbyn är vägen framåt tydlig. Det handlar om hållbarhet genom hemtagning, hantverk och ursprung. Ett koncept Cecilia Sebesta tror att många företag skulle ha mycket att vinna på.

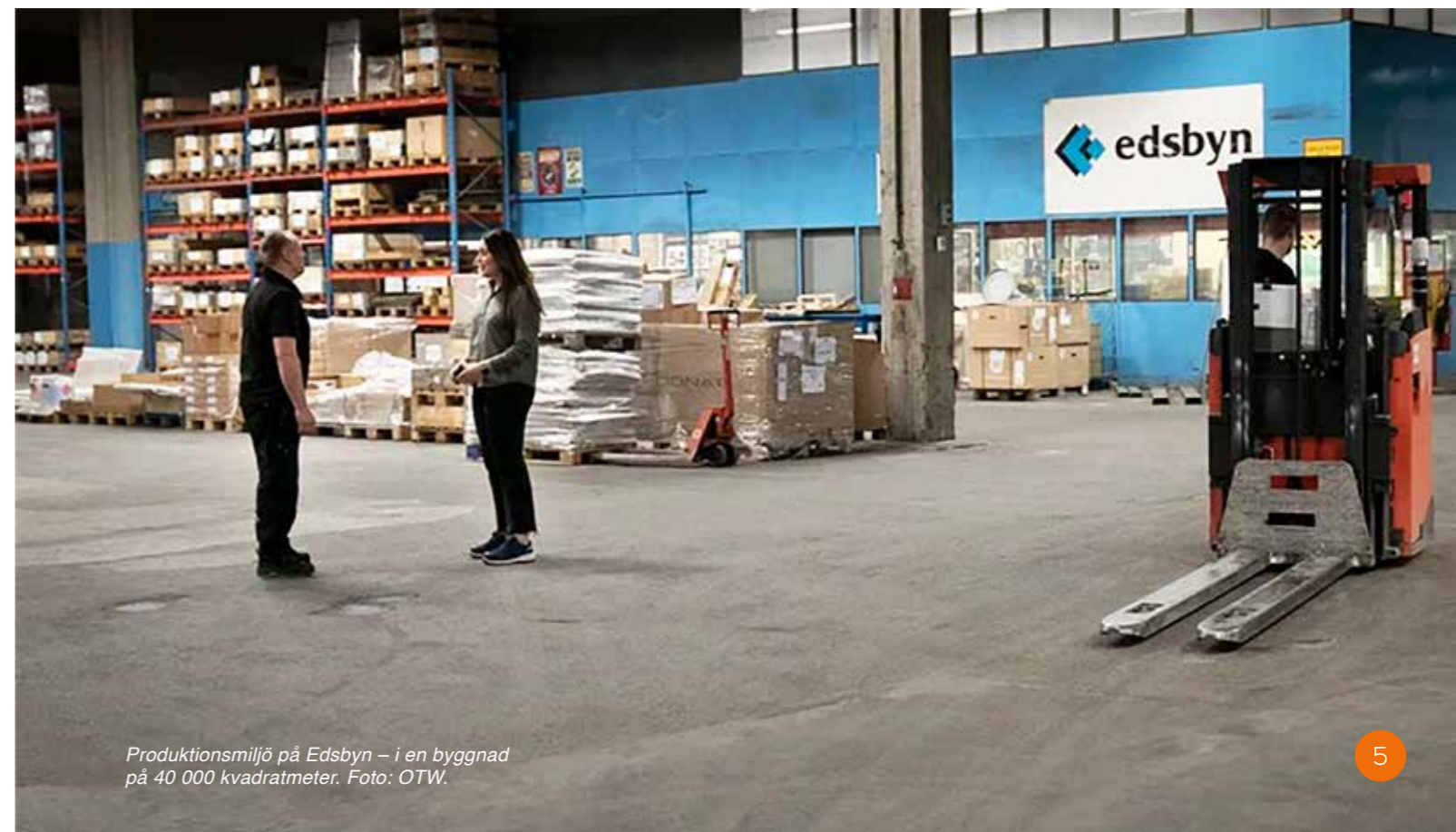
– Man ska vända sig inåt och tänka: vad har vi som är unikt att komma med till marknaden? Vad har vi för historia och hantverk som vi kan bidra med? I den hårdnande konkurrensen kommer det att bli allt viktigare att stå ut för något unikt och någonting man tror på. ■

Cecilia Sebesta, vd.

Victoria Åberg, HR-chef

Produktionsmiljö på Edsbyn – i en byggnad på 40 000 kvadratmeter. Foto: OTW.

ARBETSGIVARSTÖD

TMF:s arbetsgivaravdelnings huvudsakliga uppgift är att stärka medlemsföretagens konkurrenskraft genom branschanpassade avtal samt rådgivning och utbildning. Avdelningen står redo att stötta i allt från dagliga frågor till komplicerade tvister. En särskilt prioriterad fråga är det långsiktiga arbetet med kompetensförsörjning som ses som extra viktig för våra medlemsföretags möjligheter att utvecklas och växa.

Huvudkontoret finns i Stockholm och kompletteras av regionkontor i Örebro, Jönköping, Växjö samt Malmö. Medarbetarna på avdelningen samverkar även i olika grupper inom Svenskt Näringsliv i frågor som pensioner och försäkringar, arbetsrätt, internationella arbetsmarknadsfrågor samt frågor kopplat till arbetsmiljö.

AVTALSRORELESEN 2023

Året präglades särskilt av avtalsförhandlingarna då gällande kollektivavtal löpte ut den 31 mars 2023. Förhandlingarna mellan arbetsgivare och fack gällde löner och villkor för 2,2 miljoner löntagare i 450 avtal. Den 21 december 2022 växlade industrins parter krav och den 31 mars 2023 sattes märket för arbetsmarknaden.

Förhandlingarna skedde under tuffa förhållanden med ett osäkert omvärldsläge. Rånepågångar och en inbromsad ekonomi satte sina spår och för första gången sedan Industriavtalet tecknades skedde förhandlingarna under en tid av hög inflation.

TMF:s medlemmar var hårt drabbade vilket visade sig under hösten 2022 där minskad köpkraft resulterade i ett stort antal varsel i branschen.

Medlemsföretagens begränsade betalningsförmåga ställt mot fackens krav på reallöneökningar jämte låglönesattningar satte Industriavtalet under hård press.

Efter konstruktiva förhandlingar träffades ett avtal innan de gällande avtalen löpte ut utan stridsåtgärder eller konfliktsvarsel. Det samlade avtalets värde var 7,4 procent över 24 månader. Inom ramen för avtalet fanns även en låglönesattning. Att avtalet innebar en högre höjning första året (4,1 procent) följt av en lägre höjning år två (3,3 procent) hade ett viktigt symbolvärde – parternas tilltro till en minskad inflation och förhoppningen om ett mer normalt ekonomiskt läge.

Det drevs även igenom flertalet positiva förändringar i Träindustri- och Stoppmöbelavtalet i form av till exempel ökad flexibilitet kring arbetstidens förläggning vid tillämpande av varierad arbetstid samt en utökning av allmänt övertidsuttag med 50 timmar (från 200 till 250).

TMF och Ledarna kom också överens om att fortsätta det parts-gemensamma arbetet med syfte att öka förutsättningar för chefers välmående.

FÖRHANDLINGAR

– Korttidsavtal utan statligt stöd

Som följd av den omfattande varselvåg som först drabbade småhustillverkare och sedan spred sig till underleverantörer kallade TMF under hösten till förhandlingar med GS-facket. Parterna var eniga om att behov fanns att vidta åtgärder för att rädda arbets-

tillfällena och minska kostnader för företagen.

Den 23 januari 2024 tecknades ett centralt avtal om korttidsarbete för träindustrin. Avtalet gäller fram till den 31 mars 2025 och medger möjligheten att på lokal nivå göra överenskommelser om minskad arbetstid med 20 procent respektive lön och andra ersättningar med 12 procent. Korttidsarbetet kan omfatta en period om sammanlagt 10 månader om inte lokala parter träffar överenskommelse om annat. Vidare ska lokala parter komma överens om vilka arbetstagare som omfattas, under vilken period korttidsarbete ska pågå samt hur korttidsarbetet ska förläggas.

AVTAL OM ETABLERINGSJABB

I oktober beslutade regeringen om ändringar i aktuella regelverk som gjorde att etableringsjobben kunde komma på plats efter antagande av arbetsmarknadens parter. TMF och Unionen kom överens om en ny anställningsform den 18 december med ikraftträdande 1 januari 2024. Etableringsjobb är en särskild anställning som ger långtidsarbetslösa möjligheten att ta sig in på arbetsmarknaden. Anställningsformen är en arbetsmarknadspolitisk kollektivavtalsmodell som kombinerar arbete med utbildning i högst två år för att bryta utanförskap och främja kompetensförsörjning.

LAGSTIFTNING INOM ARBETSRÄTT

Efter ett intensivt 2022 inleddes 2023 i ett mer normalt tempo sett till initiativ kring ny lagstiftning på nationell nivå.

Inom EU fortskrider arbetet med reformer och TMF lägger stort fokus på att bevaka och proaktivt arbeta med att påverka relevanta frågor i rätt riktning. Som en del i detta arbete ingår TMF i Svenskt Näringslivs samverkansgrupp för internationella arbetsgivarfrågor, i industrisamverkan kring arbetsmarknadsfrågor på EU-nivå samt i de europeiska organisationerna CEI-Bois och EFIC.

ARBETSMILJÖ, SÄKERHET OCH HÄLSA

Under året har flertalet företagsanpassade utbildningar genomförts utöver löpande bevakning av lagstiftning.

Medlemmar ges löpande råd och stöd och TMF ingår i flera arbetsgrupper och nätverk inom Svenskt Näringsliv som syftar till att påverka och förenkla regler. Ett exempel på framgångsrikt påverkansarbete är att Arbetsmiljöverket under året drog tillbaka certifieringskrav på pannoperatörer efter påtryckningar från bland annat TMF.

I TMA, Trä- och möbelbranschens Arbetsmiljöråd, verkar TMF med GS, Unionen, Sveriges ingenjörer och Ledarna för en positiv

utveckling av arbetsmiljön inom trä- och möbelbranschen och är ett samarbetsorgan i frågor som rör arbetsmiljö, säkerhet och hälsa.

Tillsammans arrangerade rådet Säkerhetsdagen för chefer och skyddsombud. Över 200 var anmälda och under dagen presenterades Prevents projekt om säkerhetskultur samt rapporten Arbetsrelaterade dödsfall i Sverige av professor Bengt Järholm.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

2023 har varit ett år av kontraster på kompetensförsörjningsområdet. På kort sikt har en kraftig nedgång i byggandet inneburit varsel och uppsägningar, samtidigt som de flesta prognoser pekar på ett stort rekryteringsbehov på sikt.

Den generella bristen på arbetskraft med relevant utbildning och erfarenhet har gjort att många av de som sagts upp har kunnat hitta nya jobb, vilket gör att trä- och möbelindustrin riskerar att få stora utmaningar med rekrytering framöver.

En viktig del i att synliggöra trä- och möbelindustrins kompetensbehov har varit TMF:s arbete med att lyfta fram branscherna i samband med dimensioneringsreformen som innebär att gymnasial utbildning i högre grad ska styras av arbetsmarknadens behov. På lokal nivå har TMF samverkat med Teknikcollege i kontakten med utbildare.

TMF har under året haft dialog med "Yrkesvuxutredningen" som presenterade sitt slutbetänkande i februari 2024. En framgång under året har varit att förmå ett antal kommuner att ta in vuxna inom ramen för befintliga utbildningar.

Kompetensutvecklingen av befintlig personal är den viktigaste källan till kompetens inom trä- och möbelindustrin. Därtill faller utbildning för att behärska ny teknik och nya arbetssätt av förklarliga skäl på arbetsgivaren. TMF har därför under flera år arbetat med validering, både industrigemensamt men även specifikt för träindustrin. Tillsammans med Träcentrum och GS-facket har TMF

utvecklat satsningen Träkompetens, ett nytt paket med företagsutbildningar anpassade för trä- och möbelindustrin där validering kombineras med effektiv modulbaserad utbildning. Utbildningarna lanseras under 2024.

Utöver ovan nämnda projekt har året präglats av offensivt påverkansarbete för att stärka kompetensförsörjningen. TMF har löpande haft kontakt med utredningar, politiska partier, myndigheter och lokala beslutsfattare för att synliggöra kompetensbehov och påverka.

Näringslivets kompetensbrist har också uppmärksamats av EU som utsåg 2023 till "year of skills". TMF har arbetat i samverkan med våra europeiska organisationer kring viktiga frågor såsom rörlighet och kunskapsutbyte på detta tema.

KURSER OCH NÄTVERK

Under året har ett flertal kurser anordnats i allt från arbetsmiljö och arbetsrätt till kollektivavtal. TMF har även arrangerat flera företagsförlagda kurser i ämnen som efterfrågats specifikt.

HR-nätverket

TMF arrangerade informationsträff och nätverksträff med gästföreläsare. På höstens närverksträff var temat "När det uppstår oönskade situationer på arbetsplatsen – diskriminering och visselblåsning".

Skydds nätet

Syftet med nätverket "Skydds nätet" är att erbjuda en plattform där medlemsföretag kan diskutera aktuella arbetsmiljöfrågor och driva gemensamt med Grafiska Företagen. Under året har antalet deltagare ökat.

Referensgrupp Norr

I oktober hölls en utbildningsdag i arbetsrätt.

BRANSCH OCH NÄRINGSPOLITIK

Avdelningens huvudsakliga uppdrag är att stärka medlemsföretagens konkurrenskraft och verka för deras tillväxt. Det gör vi bland annat genom att samverka i branschfrågor och företräda medlemsföretagen gentemot politiker, opinionsbildare och andra relevanta målgrupper. Under året har vi lagt särskilt fokus på hållbarhet och omställningen till cirkulär ekonomi.

NÄRINGSPOLITIK

Under 2023 har TMF tagit initiativ till att stärka det näringspolitiska arbetet på EU-nivå. Bland annat har en näringspolitisk expert varit stationerad på Svenskt Näringslivs Brysselkontor under ett antal månader och utvecklat samarbetet inom sfären och bland europeiska partners, tagit fram bättre verktyg för omvärldsbevakning samt påbörjat en strategi för kommande mandatperiod. Det har även arrangerats ett seminarium i samarbete med Skogsindustrierna och Svensk Handel om Green claims, för relevanta europaparlamentariker. Samarbetet med den europeiska möbelorganisationen EFIC har fortsatt och utökats, bland annat i samband med möten om ESPR-frågan.

TMF har även initierat arbete inom påverkan i syfte att bli mer tongivande i frågor som rör cirkularitet och återbruk. Bland annat genom att ta fram påverkansstrategi, intressentanalys samt en rapport.

Ett övergripande näringspolitiskt program är under utveckling i syfte att skapa ett samlat manifest för trä- och möbelindustrin. Programmet ska kryta samman TMF:s påverkansarbete och skapa stängens i viktiga branschfrågor.

TMF har även under året medverkat till att Adda skapat ett branschråd som ska ge ökad förstärkning för industrins förutsättningar i utformningen av ramavtal.

BRANSCHUTVECKLING

Branschstatistik

2023 har varit ett mycket tuft år för trä- och möbelindustrin. Bostadsbyggandet, i synnerhet småhus och flerbostadshus stannade helt av under året med tapp på cirka 50 procent påbörjade bostäder, och

även sökta och beviljade bygglov samt ordergång för medlemsföretagen föll i omfattande volymer. Det pressade ränteläget med hög inflation, ökade råvarupriser och en volatil energiprissättning har påverkat många av de marknader som TMF:s medlemsföretag verkar på och den köpglädje som rådde på bostadsmarknaden tidigare har snabbt stannat av.

Möbelbranschen klarade sig dock bättre med en oförändrad utveckling för exporten på 22 miljarder jämfört med 2022. Däremot minskade importsiffrorna för den totala möbelindustrin med 17 procent jämfört med året innan. Den stora anledningen var den kinesiska marknaden som minskat med 42 procent. I nuläget är Norge den största exportmarknaden med 30 procent i andel, medan Polen är det nya största importlandet med 19 procent.

Under det gångna året har varsel och uppsägningar ökat betydligt till följd av det tuffa ekonomiska klimatet där flera marknader tappat omkring 20 procent av sina anställda.

Även för branscherna trappor, dörrar, fönster samt kök och bad har 2023 varit tuft. Försäljningsvolymerna har minskat samtidigt som det varit stora prishöjningar. Fördröjningen med det långa bostadsbyggandet under årets början har under kvartal tre och fyra slagit hårt på övriga branschgrupper.

Prognosen för trä- och flerbostadshus sänktes betydligt under 2023 men tendenser till vändning har uppkommit och TMF ser med tillförsikt på framtiden. Prognosen för påbörjade småhus för 2024 har satts till 4 500.

Hållbarhet

I januari etablerades TMF:s hållbarhetsavdelning i samband med rekryteringen av en hållbarhets-specialist utöver hållbarhetschef. Avdelningen har under året huvudsakligen fokuserat på två områden: att följa och påverka kommande lagstiftning både nationellt samt inom EU, samt att stötta och informera medlemsföretagen i deras hållbarhetsarbete.

De krav som ställs på företag inom trä- och möbelindustrin ökar med politiska initiativ och regelverk, med särskilt fokus på cirkulär ekonomi, klimatavtryck och hållbarhetsredovisning. En betydande del av arbetet involverar samverkan med andra organisationer för att gemensamt lyfta industrins och näringslivets synpunkter och argument i påverkansarbetet. Samarbete sker exempelvis med Svenskt Näringsliv, EFIC och Byggmaterialindustrierna.

TMF har etablerat Hållbarhetsnätverket som erbjuder både fysiska och digitala träffar för att främja erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling inom hållbarhetsfrågor. Dessutom har en arbetsgrupp för hållbarhetsredovisning etablerats. Hållbarhetsavdelningen publicerar nyheter, guider och stöddokumentation för att täcka ett brett spektrum av ämnen så som Agenda 2030, livscykelanalyser, EPD:er, cirkulär ekonomi, biologisk mångfald och kemikalielagstiftning.

TMF finns även representerat i sammanhang inom både SIS och CEN för att vara med och påverka standardisering som påverkar cirkulär ekonomi.

Forskning och utveckling

Under året har TMF deltagit i flera FoU-projekt med huvudsaklig inriktning på utmaningar inom fukt, brand och hållbarhet. Inom regelverk har fokus legat på Boverkets revidering av byggreglerna där TMF tillsammans med medlemsföretag lämnat in flera remissvar avseende tillgänglighet, säkerhet, brand, hygien och hälsa bland annat. Under året startades en rekryteringsprocess gällande tillsättandet av en ny teknisk chef som börjar sin tjänst under 2024.

Digital omställning

TMF har genomfört en förstudie med syfte att identifiera utmaningar inom digitalisering som branschen står inför, samt hur TMF i hela sitt medlemserbjudande kan bidra till att utveckla och förbättra den digitala mognaden inom branschen. Det finns behov av smartare gränssnitt och standardiseringar där arbete pågår som TMF aktivt deltar i.

Nätverk och mötesplatser

TMF driver en rad samverkan- och nätverksgrupper som arbetar med aktuella frågor. Under året arrangerades Trähusdagarna, produktionsdagen och en rad välbesökta nätverksarrangemang. TMF var med-arrangör för Byggmaterialdagen. Under Stockholm Furniture Fair gästades TMF av utrikes-handelsminister Johan Forsell som guidades runt bland utställande medlemsföretag och deltog i rundabordssamtal med medlemsföretag. I Almedalen arrangerade TMF ett seminarium med politiker från region Stockholm och Skellefteå på temat hållbar samhällsbyggnad och trädgårdsstaden.

BRANSCHGRUPPER

Dörrar & fönster – Gruppen har under året deltagit i TMF:s nya renoveringsrapport med fokus på hållbar renovering. Med avstamp i rapporten har gruppen formulerat argument för att lyfta nyttan och de mervärden som följer av att byta fönster och dörrar vid renovering. Stort fokus har även lagts på frågan om digital datautväxling och arbete med att skapa datalexikon och datamallar för dörrar och fönster har påbörjats.

Kök & bad – Gruppen har under året fokuserat på hållbarhet. En ny form av renoveringsrapport har producerats, med fokus på hållbarhet och miljö. Rapporten lyfter fördelarna med att renovera hållbart och innehåller en checklista för hur man upphandlar hållbart. Utöver hållbarhetsfokus har även workshops, förhandlingar och diskussioner om GTIN, digitalisering och spårbarhet ägt rum.

Möbler – Efter flera år av positiv tillväxt i möbelindustrin såg vi ett trendbrott under 2023, med en svag minskning i både produktion och export. TMF har, tillsammans med industrin, lagt stort fokus på Stockholm Furniture Fair och Stockholm Design Week för att säkra mötesplatsens relevans och attraktionskraft inför kommande år. Export är ett prioriterat område och inom ramen för TMF:s långsiktiga exportsatsning för möbel- och inredningsindustrin har bl.a. en omfattande sammanställning över de krav som ställs på möbler i Tyskland, Storbritannien, Frankrike och USA tagits fram. Ett exportnätverk med ett 50-tal deltagare från 35 företag ses regelbundet för att utbyta erfarenheter och kunskap med varandra.

Trappor – Gruppen har tagit fram en lathund kring entreprenadavtal med information om vad som är bra att tänka på i förhandlingar med beställare. Den är tänkt att vara ett stöd vid anbudsgivning och genomgång av förfrågningsunderlag. Under året har gruppen deltagit i ett arbete inom SIS för att ta fram en kompletterande skrift om trappor som ska ersätta de allmänna råd som tas bort från Boverkets nya byggregler.

Trähus – Året kom att präglas av lågkonjunkturen i byggbranschen vilket lett till varsel och uppsägningar. Det arbete som TMF utfört gällande hållbar samhällsbyggnad har fått stort genomslag hos många kommunala politiker och lyft framtidsperspektivet där blandad bebyggelse har en självklar plats.

TMF har fört en löpande dialog med Regeringskansliet och bostadsministern vilket resulterat i flera fysiska möten i riksdagen vilket gett bra gehör för många av våra frågor. Dessutom påbörjades ett bredare politiskt samtal under året för att nå även oppositionen.

Samarbetet med TMF:s motsvarigheter på EU-nivå har tagit fart. EFV organiserar branschfrågor för det industriella byggandet i Sverige och i flera andra EU-länder med förhoppningen att fler länder tillkommer i takt med att samarbetet formaliseras.

Specialinredning – Under året har branschgruppen för specialinredning tillsatt en styrgrupp för att få starkare drivkraft i inredningsföretagens frågor samt öka synligheten för specialinredning. Fokus har varit hållbarhet, brandkrav på specialinredningsprodukter, index och stärkt dialog med inredningsarkitekten samt att utveckla nätverket för inredningsföretag.

Under året har flera branschgrupper arbetat med att lansera och implementera EPD-verktyg.

AI-EXPERTEN: "Snabbare än någonsin öppnas nya dörrar"

AI-revolutionen är på väg. Möjligheterna tycks oändliga och det är de som hänger med som kommer få alla fördelar. Det menar maskininlärningsingenjören Puya Sharif som listar de områden som kan – och kommer – förändras inom tillverkningsindustrin.

TEXT: FRIDA HENKE FOTO: MAGNUS GLANS

Det senaste årets snabba utvecklingstakt inom AI har tagit till och med experterna på sängen. Processer inom industrin kommer i allt högre grad att automatiseras och det gäller de flesta områden, som exempelvis design, produktbeslut, logistik, analyser och marknadsföring. Mycket snart kommer organisationer som använder AI att få en konkurrensfördel.

– Vi kommer se en ökad optimering i alla steg, säger Puya Sharif, maskininlärningsingenjör och medgrundare av AI-konsultföretaget Modulai.

Men, påpekar han, förändringen i tillverkningsindustrin kommer inte ske över en natt. Även om tekniken redan finns måste den också implementeras och börja användas.

– Jag tror vi ofta överskattar hur snabbt förändringar sker. I varje tekniskt språng finns mycket mer som kan implementeras rent tekniskt än vad som faktiskt görs, eftersom det också finns en kulturell faktor som kräver att alla är med på det och förstår möjligheterna. Och där är vi nog först om 10–15 år, säger han.

Modulai har från starten 2018 växt från tre till 23 personer. Företagets Stockholmskontor ligger inhyst i en vindsvåning i en gammal kexfabrik på Söder. Passande nog futuristiskt inredd av den techstart-up som hyrt in sig i lokalerna dessförinnan. Tradition möter nymodigheter, här liksom i den industri som nu ska anpassa sig till AI:ns möjligheter. Utvecklingen kan verka skrämmande, även för en AI-expert.

Kunderna de hjälper verkar främst inom tjänstesektorn, men även till viss del inom tillverkningsindustrin. I ett av deras projekt har de exempelvis samarbetat med ett företag i skogsindustrin för att utveckla ett verktyg som kan klassificera kvaliteten på trä. Genom bildigenkänning av årsringar och tätheten på virket kan

AI-modellen de tränat räkna ut vad stocken bäst är lämpad till samt för att åldersbestämma trädet. På sikt kan det här verktyget också användas till att ursprungsbestämma allt virke.

– Det finns en stor svart marknad och målet är därför att du ska kunna följa en trästock ända från där trädet huggits ner genom att bara knäppa en mobilbild vid avverkningstillfället. Det gäller bara att få skogsbolagen med sig, säger han.

Hur AI-revolutionen kommer att tas emot handlar också om attitydfrågor, att man måste släppa stoltheten om sitt arbetssätt.

– Dessutom finns det ett avstånd mellan industrin och AI-sfären. Om man kan överbrygga det gapet genom att sätta sig ner tillsammans och diskutera kring vilka behov som finns och vilka flaskhalsarna är kommer det finnas mycket spännande att hämta som producent, säger Puya Sharif.

Backar man bandet handlade den industriella revolutionen också om att automatisera bort manuella processer. När robotiken sedan kom på 1960-talet förenkade maskinerna arbetet ytterligare. Skillnaden som AI nu kommer att göra är att den absoluta exaktheten i maskinerna inte längre behövs. Men vinster finns att göra på alla plan och inte bara i tillverkningen. Inte ens fantasin sätter längre gränser kring vad som kan förbättras, förenklas, optimeras.

– Egentligen kan man fråga AI vad som finns att göra, säger han. ■

Puya Sharif, Maskininlärningsingenjör och medgrundare av AI-konsultföretaget Modulai

Puya Sharif listar områden där AI har potential att omkullkasta det som hittills varit vår verklighet:

■ SAMMANSTÄLLNING OCH ANALYS AV RAPPORTER OCH TESTRESULTAT.

Företag som har 20, 30 eller 40 år på nacken, eller ännu mer, sitter på en skatt i form av historiska dokument. Det kan vara ritningar, tekniska rapporter, testresultat eller handskrivna anteckningar. Är av erfarenheter där designer och ingenjörer suttit och räknat, mätt och ritat, men som hittills varit mycket svåra att tillgodogöra sig. Men görs informationen sökbar och byggs in en AI-tjänst där företagets ingenjörer kan börja ställa frågor till dokumenten finns goda möjligheter att hitta svar på nya problem i de gamla industrihemligheterna.

– Om man gör den gamla kunskapsbasen sökbar genom att bygga interna sökbara ChatGPT-system har du som ingenjör potential att kunna gräva dig ner i alla hjärnor på de ingenjörer som tidigare jobbat på det bolaget. Man kommer kunna ställa väldigt detaljerade frågor och få exakta svar i termer av siffror och egenskaper.

■ INDUSTRIDESIGN.

Det är en bit kvar till att det går att gå från idé till skiss med hjälp av AI i en designsituation. En industridesigner kan förvisso i viss grad redan i dag få hjälp med ett utkast till en idé, men ännu är det bara bilder som genererar pixlar. Snart kommer man dock kunna jobba tillsammans med en AI i exempelvis CAD-programmen.

– Med generativ AI kommer man väldigt snabbt kunna gå från idé till skisser, det

kommer bli jättestort. Arkitekter flaggade för flera år sedan för hur de skulle kunna använda AI som stöd till koncept och ritningar.

■ LAGER OCH DISTRIBUTION.

Logistiken håller på att revolutioneras genom att AI prognosticerar när man behöver en viss vara och hur mycket av den som kommer behövas. Transporter och distributionsnätverk kommer optimeras genom att planera rutten och hur du distribuerar dina varor i olika hubbar.

– Kanske hade exempelvis vissa störningar i logistikkedjan kunnat undvikas i efterdyningarna av covid och som är grunden till dagens inflation, säger Puya Sharif. Förmodligen tar det ett bra tag innan de släpper självkörande lastbilar fria på vägarna, men i fabriker och lagerlokaler, kontrollerade miljöer, kommer vi se självkörande truckar och mindre transportbilar som tar hand om den interna logistiken.

■ REPARATION OCH UNDERHÅLL.

Predicted maintenance kommer starkt vilket innebär att sensorer byggs in i maskiner och processer där AI:n samlar in data om hur maskinen betar sig för att räkna ut potentiellt är på väg att gå sönder.

– Att kunna reparera eller byta ut en felande del redan innan den är trasig och kanske stoppar tillverkningen kommer göra att oplanerad nertid i produktionen kan undvikas. När det gäller processer

kommer AI kunna ta beslut om energioptimering så att en process exempelvis först triggas i gång utifrån när elpriset och efterfrågan på el är som lägst inom de närmsta 24 timmarna.

■ SÄLJ OCH MARKNADSFÖRING.

På säljsidan finns en hel del inspiration att hämta från e-handeln redan nu. Här går det att få hjälp med hur man når ut till kund, vilka produkter man presenterar och hur köpmönstren ser ut över tid.

– Sedan kan AI generera bild och text för att hjälpa i hela marknadsföringskedjan. Allt från att skriva produktspecifikationer till prospekt och säljmaterial till att skapa bilder för reklamkampanjer.

Puya Sharif tror att de flesta typer av tjänster, åtminstone till en början, kommer vara kvar, men att det behövs betydligt färre anställda. Förutom ökad automatisering i tillverknings- och logistikprocessen, samt i produktutvecklingsfasen, kommer även besluts- och planeringsarbeten att kunna effektiviseras. Utvecklingen går inte att stoppa, det är den som hänger med och tar den nya tekniken till sig som kommer få övertaget.

– Jag skulle säga att vi är på väg in i generalisternas tidevarv. Har du lite koll på många saker kommer du kunna vara på samma nivå som en duktig expert – bara du är tillräckligt duktig på att ställa rätt frågor till AI.

FYRA EXPERTER OM TRE UTMANINGAR

TMF tar pulsen på fyra profiler om vad de hoppas väntar runt hörnet för branschen 2024 i tre viktiga frågor.

1 BOSTADSBYGGANDET

Jan Jörmark, docent i ekonomisk historia vid Göteborgs universitet, specialiserad på bostadsbyggnadsbranschen och stadsplanering:

Vad är den svenska bostadsmarknadens största problem enligt dig?

– Ett stort problem är lagstiftningen som har med bostadsplaneringen att göra, inte minst när det gäller för byggandet av småhus. För där det är som mest attraktivt att bygga det som folk älskar att bygga, nämligen trädgårdsstäder, är det som besvärligast att få tillstånd. Ta lägena som ligger mellan 3 och 10 kilometer utanför storstäderna och det är besvärligare att få bygglov där än i innerstäderna. Det stora bekymret där är att man har två lagsystem, bygglagen och miljöbalken, och de här är i konflikt med varandra. Och dessutom är miljöbalken så otydligt formulerad att ingen vet från fall till fall vad utgången kommer att bli. Detta försvårar systematiskt för nyproduktion och utbudet hålls tillbaka. Därför är nödvändigt att påverka politiker och lagstiftning, så att utbudet kan utökas och vi slipper okontrollerade prisspiraler som vi har sett de senaste årtiondena.

Hur borde svensk bostadspolitik vara utformad om du fick önska fritt?

– Jag har allt mer kommit att tro att det är just det segmentet av bostäder som trädgårdsstäder kan erbjuda, radhus och villor, som det är nödvändigt att bygga mer av. På 70-talet byggdes bostadsbristen bort genom att svenskar köpte sig subventionerade småhus som byggdes likadana i stort antal. Men när de subventionerna togs bort på 1990-talet så ändrade det riktning till inflyttning i innerstäderna. Det byggdes flerbostadshus i outnyttjade områden som Eriksberg i Göteborg och Hammarby sjöstad i Stockholm. Nu har vi inga sådana områden kvar och för att tillfredsställa den efterfrågan behöver du exploatera områden som ligger en mil utanför storstäderna, jordbruksmark, och då måste du göra den vägen åtkomlig. Och det hjälper inte att bygga ett par hundra hus här och där utan man måste planera för att avlägga stora områden för sådant. Det skulle vara en väg ut ur dagens bostadskris, eller i alla fall något som skulle kunna lindra den.

Vilka bostadspolitiska åtgärder anser du behöver göras under 2024?

– Utvecklingen framåt, ja under de närmsta ett, två åren måste politikerna hantera lagstiftningen. Gör man det då borde situationen kunna förbättras på tre till fem års sikt – och kanske till och med vara bra på åtta till tio års sikt. Men det förutsätter att man relativt omedelbart börjar se över lagstiftningen.

Foto Niklas Foresström/
Regeringskansliet

Jan Jörmark | Docent

Andreas Carlson | Bostadsminister

Andreas Carlson (KD), bostadsminister:

Vilken är den viktigaste reformen för att få fart på bostadsbyggandet i allmänhet och småhusbyggandet i synnerhet?

– Det viktigaste på kort sikt är att bekämpa inflationen. Det är grundorsaken till att räntorna har gått upp och att produktions- och finansieringskostnaderna har ökat. Och regeringens ekonomiska politik syftar till just detta.

Vilka förutsättningar vill du förbättra för småhusbyggandet så att det kan rivstarta när konjunkturen vänder?

– Sju av tio vill bo i småhus och då handlar det framför allt om att det behöver finnas tillgängliggjord byggbar mark i attraktiva lägen. Regelverket behöver förenklas och förbättras och ledtider behöver kortas och vi har tagit ett initiativ med en bonus till kommuner för att planera just för byggbar mark. En annan viktig sak är att korta tiden för tillståndprocesser som i dag tar väldigt lång tid. Det här är strukturreformer som kanske borde funnits på plats för länge sedan, men vi lägger nu upp ett högt tempo för att få dem på plats så snabbt som det bara är möjligt.

Hur tror du att 2024 kommer se ut för TMF:s medlemsföretag?

– Vi ser ju att den lågkonjunktur som vi nu är i kommer att hålla i sig så det kommer att vara ett tufft år. Förhoppningsvis så fortsätter trenden och tendensen att inflationen börjar vika, att de åtgärder som har vidtagits faktiskt biter. Det är för tidigt att ropa faran över, men jag hoppas att vi ser fler ljuspunkter under detta år.

2 HÅLLBARHET

Johanna Ljunggren, hållbarhetschef, Kinnarps, sitter med i delegationen för cirkulär ekonomi på uppdrag av regeringen:

Går omställningen tillräckligt snabbt?

– Det vore fel att säga, även om det händer mycket bra saker. Medvetenheten kring hållbarhet och cirkularitet ökar, det utvecklas strategier och tas politiska beslut, men det går fortfarande inte tillräckligt snabbt. Sedan finns det saker som sätter käppar i hjulet på effektiva lösningar. För att kunna renovera och återbruka krävs ofta mer manuell hantering och kvalificerade bedömningar av skick och kostnader. Det är en kunskaps- och kompetensaspekt som behöver vidareutvecklas.

Vilka är de viktigaste förändringarna som är på gång för branschen under 2024?

– Dels kommer vi se ett ökat fokus på tjänster av olika slag, som att förlänga livet på produkter och bevara värdet i inredning över tid. Dels kommer det vara fokus på att förbereda och anpassa inför kommande EU-lagstiftning som Ekodesign-direktivet och information gällande produktpassen. Jag tror att det finns en ganska hög nivå av medvetenhet hos svenska bolag, men kraven är omfattande och långtgående och kommer kräva mycket i fråga om resurser.

– Pratar man om omställningen till cirkulär ekonomi är mycket av utmaningen att hitta effektiva modeller och attraktiva erbjudanden om renovering och uppdatering så att kunderna vill investera i ett långt produktivt redan vid inköpet. Det gäller att på olika sätt våga testa olika processer eftersom flera av åtgärderna med att förlänga livet på produkter kommer med utmaningar kring hur man gör det mest effektivt. Den process vi har nu är ett arbetssätt som har finslipats under många år, så det vore konstigt om de nya arbetssätt vi nu tar fram skulle vara lika effektiva på en gång.

Vad skulle du prioritera för att skynda på hållbarhetsarbetet inom branschen?

– Att kvalitet och produkter som är anpassade för långa liv och många användare värderas mycket tydligare vid inköpstillfället och vid offentlig upphandling. Nu är det ganska många parametrar som styr inköpsbesluten som behöver uppdateras och prioriteras rent politiskt.

Johanna Ljunggren | Hållbarhetschef

Mia Bernhardsen | Chef för kompetensförsörjning

3 KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Mia Bernhardsen, chef för kompetensförsörjningsfrågor, Svenskt Näringsliv:

Hur omfattande är problemen kring kompetensförsörjning?

– I dag uppger sju av tio företag att de har svårt att hitta den kompetens de behöver. Det ger dem svårigheter att klara av att leverera de varor och tjänster som efterfrågas och det hindrar utvecklingen i många branscher. För trä- och möbelbranschen är yrkesprogrammen en viktig rekryteringsbas. Problemet är att alltför få unga väljer dessa program. I dag är det cirka 30 procent av en årskull som väljer ett yrkesgymnasium, medan vi skulle behöva att 40 procent tar examen från en sådan utbildning.

Vad behövs för att yrkesutbildningarna ska locka till sig elever?

– Det behövs ett engagerat näringsliv som synliggör vad det innebär att jobba i branschen och vad den har att erbjuda. Företagen behöver också vara tydliga med sina kompetensbehov och vara en samtalspartner till utbildningssamordnare. Detta ansvar ligger på även på småföretagarnas axlar. Det handlar till exempel om att besöka utbildningar och berätta om branschen eller att engagera sig i ett programråd till en utbildning. Det handlar också om att öppna arbetsplatserna för olika typer av lärande och praktik.

På vilka utbildningsnivåer behöver det göras mest förändringar för att företagen ska få det lättare att hitta anställda?

– Den utbildningsnivå som har störst potential att hjälpa företagen är yrkesnivå, som leder till en gymnasial yrkeskompetens. Där kan personer som valde en mer teoretisk gymnasieutbildning, på relativt kort tid, yrkesväxla till exempelvis trä- och möbelbranschen. Problemet är regelverket. I dagsläget har den som har en svag ställning på arbetsmarknaden förtur till utbildningen, vilket i vissa fall begränsar personer som redan har en annan examen att skola om sig. Regelverket behöver göras om för att öka tillgången och tillgängligheten.

Om du blickar framåt, vilka politiska åtgärder ger resultat under 2024?

– Då är det expansionen av yrkeshögskolan som i år kommer få ett utökat antal platser. Min förhoppning är också att planerings- och dimensioneringsreformen, som precis kommit på plats, ska hjälpa. Det är en reform som innebär att arbetslivet ska få större gehör gällande antalet platser i gymnasiet. Tidigare har de antalet utbildningsplatser utformats med stor hänsyn till elevernas intressen, medan man nu även kommer ta hänsyn till vad som efterfrågas på arbetsmarknaden. Sedan hoppas jag också att regeringen ska ta fram en nationell STEM-strategi, som står för science, technology, engineering och mathematics, för att väcka barns intresse för naturvetenskap och teknik redan i grundskolan.

KOMMUNIKATION

Syftet med TMF:s kommunikation är att förtydliga medlemsnyttan och åskådliggöra verksamheten genom att göra den mer tillgänglig för omvärlden. Genom att utveckla processerna för det strategiska kommunikationsarbetet och integrera kommunikationsperspektivet i verksamheten är målsättningen att stärka TMF:s relationer med prioriterade målgrupper, få större utväxling på det kommunikationsarbete som görs och ytterst öka kännedom om medlemsnyttan.

Under året har vi infört mätning och analys av samtliga kanaler och anpassat innehållet därefter. Det har bland annat inneburit att vi ersatt magasinet Trä & Möbelforum med berättande digitalt innehåll, tagit fram en övergripande kommunikationsstrategi med specifik kanalstrategi för hela verksamheten, samt förtydligat rollerna på avdelningen för att utveckla både det strategiska och operativa kommunikationsarbetet. Som ett led i det arbetet har en ny roll som press- och kommunikationsstrateg inrättats.

ARBETSGIVARSTÖD & AVTAL 2023

Utöver sedvanligt arbetsgivarstöd har kommunikationen under 2023 innehållit en ansenlig del avtalskommunikation i samband med avtalsförhandlingarna 2023. Fokus har varit återkommande medlemskommunikation med målet att medlemmarna ska känna sig välinformerade och kunna följa relevanta delar av processen. Under perioden har regelbundna uppdateringar publicerats i sociala medier och medlemsinformationen har också samlats under en särskild avtalssida på webben. Vi har även deltagit i nätverk med kommunikatörer inom industrin för regelbundna uppdateringar och avstämningar. Inför att avtalet tecknades gjordes en särskild satsning på att lyfta TMF medialt vilket genererade inslag i flera riksmidier med både vd och förhandlingschef. Vi genomförde även ett webinarium med vd och förhandlingschef för att förklara och informera medlemmar om det nya avtalet.

I samband med att antalet varsel i trähusbranschen fortsatt öka har särskilda kommunikationsinsatser om varsel och arbetsbrist genomförts under hela året.

BRANSCH & NÄRINGSPOLITIK

Kommunikationsavdelningen projektleder kommunikationsinsatser för olika branschprojekt som mynnar ut i strategiskt, samordnat och proaktivt externt innehåll för TMF:s olika kanaler. Året har framför allt dominerats av bostadskrisen vilket föranlett ett stort antal debattartiklar både enskilt och tillsammans med andra arbetsgivarorganisationer. Vi har också medverkat till en rad nyhetsartiklar om läget i branschen och placerat flera medlemsföretags berättelser i media.

Vi uppmärksammades i riksmidier i samband med Stockholm Furniture Fair, dels för att vi presenterade ny årlig branschstatistik, dels för en rundvandring med handelsministern där vi framhöll

vikten av riktade exportsatsningar. Under Almedalsveckan arrangerade TMF ett bostadspolitiskt seminarium där två kommunalråd och TMF:s bostadspolitiska expert diskuterade markttillgång under ledning av TMF:s kommunikationschef. Syftet var att tydliggöra TMF:s policyförslag för att få till stånd fler småhus, och få till stånd en diskussion bland lokalpolitiker om dess ansvar att se till ökad småhusbebyggelse, vilket även senare under sommaren manifesterades i en rad lokala debattartiklar på temat.

Under året har vi även påbörjat interna budskaps- och medieträningar av ett flertal medarbetare.

KANALER

På tmf.se publiceras dels publik information och nyheter om TMF och dess branscher och näringspolitiska utmaningar, dels exklusivt medlemsmaterial såsom branschstatistik, branschrapporter och en omfattande Arbetsgivarguide.

Under senare delen av 2023 introducerades ett nytt berättande innehåll om människorna och företagen inom den träförädlade industrin samt möbelindustrin. Innehållet har distribuerats på både webb och i sociala medier och består av rörligt material, artiklar och reportage.

Webb

Under 2023 har två webbprojekt initierats för att förbättra innehållet och strukturen för både arbetsgivarfrågor och bransch- och näringspolitiska frågor. Arbetet utgår från statistik och analys av användarbeteende och genomförs för bättre sökoptimering samt förbättrad trafik. Det övergripande utvecklingsarbetet för tmf.se sker i samarbete med systerorganisationerna Grafiska Företagen och Gröna arbetsgivare.

Nyhetsbrev & utskick

TMF skickar varje vecka ett nyhetsbrev som når samtliga medlemsföretag och drygt 2 500 prenumeranter. Veckonyhetsbrevet innehåller bland annat aktuell information från organisationen, branschnyheter, aktuella näringspolitiska nyheter samt kalendarium med viktiga aktiviteter och händelser.

Under 2023 har vi sett över strukturen för att få upp antalet prenumeranter och öka klickfrekvensen. Under året skickas även ett antal utskick med statistik, samt särskilda "temabrev", exempelvis om arbetsrätt eller i samband med avtalsrörelse.

Sociala medier

Under året har vi ökat andelen rörligt material i flera kanaler vilket lett till ökat engagemang.

LinkedIn fortsätter att vara den kanal som ökar mest i form av antal följare och räckvidd och är sedan ett år tillbaka TMF:s viktigaste sociala kanal. Det är här vi primärt når ut till våra medlemsföretag, men även andra målgrupper. Kanalen ökar med ungefär 70-100 följare i månaden och ökar stadigt i räckvidd med i snitt cirka

20 000 visningar totalt per månad. Det innehåll som engagerar mest på LinkedIn är debattartiklar om bostadsbyggarkrisen, arbetsgivarfrågor och redaktionellt innehåll från tmf.se.

På **X** (f.d. Twitter) får TMF högt engagemang så fort vi sprider egna debattartiklar och vi får även ökad räckvidd vid de tillfällen som medarbetare delar och omnämner TMF i sina nätverk, varför interna utbildningar har genomförts under året. X fortsätter att vara en relativt liten kanal sett till räckvidd men viktig för vårt påverkansarbete eftersom målgrupper som politiker, opinionsbildare, experter och journalister fortfarande är kanalen trogen.

På **Instagram** fortsätter TMF:s konton att öka i antal följare och räckvidd.

Särskilt stort är engagemanget under mässor och event samt när vi lyfter medlemsföretag där bilder, stilla såväl som rörligt är i fokus.

Facebook är inte en kanal där våra medlemmar agerar i sina yrkesroller. TMF har fortfarande en sida men använder inte kanalen i lika hög utsträckning som tidigare.

Så säkrar Tarkett och Lindbäckssin kompetensförsörjning i

TUFFA TIDER

Tuffa tider har tvingat trä- och möbelindustrin att effektivisera. Golvkoncernen Tarkett i Hanaskog har hittills klarat sig utan att varsla. I stället jobbar de nu för att säkra kompetensförsörjningen framåt genom att starta ny utbildning. "Vi har sedan flera år slimmats vår organisation. Nu kan vi inte bli färre utan behöver rusta oss inför framtiden", säger HR-chef Lotta Engvall. Även Lindbäckss har fått anpassa och effektivisera sin verksamhet, men går samtidigt mot strömmen.

TEXT & FOTO: OTW

Tarkett i Hanaskog är företaget mitt i byn. Med 85 anställda på en ort med knappt 1 500 invånare är de inte bara en stor arbetsgivare utan också en viktig samhällsaktör och mötesplats.

– De flesta i Hanaskog har en personlig relation med Tarkett. Jobbar man inte här själv har man grannar, familj eller vänner som gör det, säger Lotta Engvall och påpekar att hon bara ser fördelar:

– Alla ställer upp för alla och arbetsglädjen är stor. Och om det uppstår konflikter så löser vi dem oftast väldigt snabbt.

Tarkett startade sin verksamhet i Malmö 1886 och flyttade något decennium senare en del av produktionen till Hanaskog i nordöstra Skåne. Sedan dess har Tarkett växt och har i dag totalt 1 200 anställda världen över. Men hjärtat finns på många sätt kvar i Hanaskog som sedan starten tillverkat trägolv av alla slag.

– Traditionellt har många arbetat här hela sitt yrkesliv. Flertalet av våra anställda har arbetat här 40 till 45 år och medelåldern i vår produktion är 58 år, säger Lotta Engvall.

Den låga personalomsättningen och de starka relationerna har skapat en företagskultur som präglas av gemenskap och lojalitet. Något som är guld värt i kristider.

– Alla har kavlat upp ärmarna och huggit i när det har behövts. Vår produktionspersonal har visat stor förståelse när de gått över till dagtid från skiftarbete. Eller när arbetsuppgifterna har varierat och fokus har legat på att skapa ordning och reda.

För även om Tarkett hittills har klarat sig utan att varsla har även de tvingats anpassa sin verksamhet efter minskad efterfrågan. För ett drygt år sedan tog de beslutet att gå ned från tre- till tvåskift.

Förutom att minska produktionen har de effektiviserat. Eftersom medelåldern är så hög har de haft stora pensionsavgångar de senaste åren som de har hanterat utan att återanställa.

– Men nu har vi slimmats organisationen så långt det går. Dessutom kommer ytterligare runt sextio procent av våra anställda gå i pension inom tio år. Men det gör också att vi måste blicka framåt, säger Lotta Engvall.

”När krisen kom i byggbranschen blev det tvärstopp och vi var tvungna att snabbt ställa om”.

Eva Wikman, HR-chef

Eva Wikman, HR-chef

Om ett par år hoppas hon kunna nyrekrytera runt 20 personer. Men att hitta rätt kompetens är nästan omöjligt i regionen. Därför kommer Tarkett, i ett samarbete med arbetsförmedlingen, Göinge kommun och Träteknisk arbetsmarknadsutbildning i Osby, starta en yrkesutbildning knuten till fabriken i Hanaskog.

– Vår tillverkning är ganska unik, därför vill vi lära upp personer till parkettarbetare på plats, säger Lotta Engvall, som också har ett samarbete med kommunen om att kunna erbjuda eleverna bostad under utbildningen.

– För att klara av att jobba treskift, som vi hoppa att snart kunna återinföra, måste man nästan bo på orten, konstaterar hon.

Utbildningen kommer att starta redan våren 2024 och Lotta vill gärna inspirera andra företag till att tänka brett när det gäller kompetensbehovet.

– Förra året planterade vi 300 ekar tillsammans med Annebergsskolan, vi planerar ett Tarkettlopp, studiebesök och Luciafirande med Snapphaneskolan och samverkar med Teknikcollege för att nå ingenjörer, elektriker och underhållsmekaniker. På så sätt jobbar vi långsiktigt för att knyta till oss arbetskraft.

Ambjörn Wahlberg är regionsansvarig för Halland och Skåne för Trä- och Möbel-företagen när det gäller arbetsgivarstöd och han bekräftar att efterfrågan av utbildad arbetskraft i regionen i normalfallet är långt större än utbudet.

– Därför hamstrar företagen arbetskraft i kristider och försöker att övervintra med fler anställda än vad de egentligen behöver. Alla vet att det svänger fort i den här branschen och att stå utan utbildad arbetskraft när det vänder kan bli ännu mer kännbart än att under en period ha överkapacitet, säger han. Det senaste året har Ambjörn Wahlberg fått vara stöd i många ärenden som rör uppsägningar och hans erfarenhet är att de flesta av de 100 medlemsföretagen i regionen – som i huvudsak tillverkar fönster, dörrar och inredning – har tvingats dra ned på arbetskraft.

Fastighetsföretaget Lindbäcks, med verksamhet i Piteå och Mälardalen, är en av dem som känt av de starka svängningarna på byggmarknaden. Sedan förra året har de minskat personalstyrkan från 550 till 330 personer där de flesta har tvingats sluta på grund av arbetsbrist.

– När krisen kom i byggbranschen blev det tvärstopp och vi var tvungna att snabbt ställa om, berättar HR-chef Eva Wikman.

Vändningen kom när de fick flera uppdrag i Norr- och Västerbotten, kopplade till gruv- och stålindustrin, som har ett stort behov av fastigheter i bland annat Kiruna och Skellefteå.

– De satsar grönt och vill bygga hållbart, och vi är en av få entreprenörer som producerar flerbostadshus i trä, förklarar Eva Wikman.

Nu går Lindbäcks kraftigt mot strömmen. De har ökat sin försäljning med 300 procent jämfört med förra året och har även kunnat återanställa och nyrekrytera ett antal medarbetare. Men nedskärningarna har också lett till effektiviseringar som gör att de numera klarar sig utan vissa funktioner.

– Vi har vänt på varenda skruv, säger Eva Wikman men konstaterar också att de i likhet med många andra har försökt att behålla fler personer än vad de egentligen haft råd med.

– Vissa nyckelkompetenser går inte att ersätta. Det var nödvändigt att behålla dem för att snabbt komma i gång igen. ■

Ambjörn Wahlberg, regionsansvarig TMF för Halland och Skåne

Foto: Sören Andersson & Juliana Feldin

2023–2024

STYRELSEN

ORDFÖRANDE

1. Claes Hansson
Styrelseordförande Götenehus Group AB
claes.hansson@gotenehus.se

VICE ORDFÖRANDE

2. Johan Jonsson
Vd Drömtrappor AB
johan.jonsson@dromtrappor.se

LEDAMÖTER

3. Frida Scherdén
Vd Eksjöhus AB
frida.scherden@eksjohus.se

4. Jonas Hernborg
Vd Elitfönster AB
jonas.hernborg@elitfonster.se

5. David Johnsson
Vd TMF
david.johnsson@tmf.se

6. Robert Petersson
Vd Kinnarps AB
robert.petersson@kinnarps.se

7. Malin Hedlund
Vd Sätters Snickerifabrik
malin.hedlund@sattersnickerifabrik.se

8. Martin Johansson
Vd Stolab AB
martin.johansson@stolab.se

9. Johan Magnusson
Vd, AB Gustaf Kähr
johan.magnusson@kahrs.com

Henric Fransson
Vd Ballingslöv AB
henric.fransson@ballingslov.se
(Saknas på bild).

VALBEREDNING

Magnus Efraimsson
Vd Vedum Kök & Bad AB
magnus.efraimsson@vedum.se

Peter Mossbrant
Vd Derome Hus AB
peter.mossbrant@derome.se

TMF ÅRSREDOVISNING

för räkenskapsåret 2023

Trä- och Möbelföretagen

Org nr 802003-5773

Grafiskt utförande av originalet.

Innehåll	Sida
Förvaltningsberättelse.....	1
Resultaträkning	3
Balansräkning	4
Noter.....	6

Årsredovisning för räkenskapsåret 2023

1 (9)

Styrelsen och verkställande direktören för Trä- och Möbelföretagen får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2023.

Förvaltningsberättelse

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK. Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i tusentals kronor (Tkr). Uppgifter inom parentes avser föregående år.

INFORMATION OM VERKSAMHETEN

Trä- och Möbelföretagens (TMF) är en arbetsgivar- och branschorganisation för den svenska trä- och möbelindustrin. Föreningen är medlem i Föreningen Svenskt Näringsliv. Föreningens ändamål är att samla och stärka svensk trä- och möbelindustri, att tillvarata medlemmarnas gemensamma intressen i arbetsgivarfrågor, branschrelaterade och näringspolitiska frågor samt att företräda medlemmarna i frågor av gemensamt intresse inför statsmakten, myndigheter, andra organisationer och internationella organ. Föreningens uppgift är också att tillvarata branschspecifika intressen för grupper av medlemmar, förutsatt att dessa intressen inte står i strid med Föreningens övriga ändamål.

Föreningens serviceverksamhet utförs av Arbio AB, ett bolag som samägs med Grafiska Företagen, Gröna arbetsgivare och Föreningen Sveriges Skogsindustrier.

Föreningen har sitt säte i Stockholm.

FRÄMJANDE AV FÖRENINGENS ÄNDAMÅL

Under 2023 har TMF fokuserat mycket på det konjunkturrelaterade branta fall i bostadsbyggandet som drabbat många av TMF:s medlemsföretag hårt. TMF har stöttat medlemsföretagen med råd och i förhandlingar i de neddragningsituationer som uppstått till följd av uteblivet bostadsbyggande. I bransch- och näringspolitiska frågor har medlemmarnas intressen förts fram genom påverkansarbete på alla nivåer i syfte att underlätta byggandet och ta bort onödiga regulatoriska hinder.

TMF och de fackliga parterna tecknade under året nya konkurrenskraftsfrämjande kollektivavtal för TMF:s samtliga medlemsföretag.

Arbetet i de produktspecifika grupperna TMF driver har fortlöpt under året och för respektive produktgrupp har specifika insatser lagts ner för att underlätta företagets hållbarhets- och miljömärkningsarbete.

Genom servicebolaget har även tillhandahållits ett omfattande utbildningspaket för medlemmarna i syfte att höja och fördjupa kompetensen i olika viktiga frågor.

Styrelsen har beslutat att internationell bevakning på EU-nivå fortsatt skall vara en av Föreningens prioriterade frågor. Detta har också återspeglats i TMF:s arbete i form av ökad närvaro i Bryssel. En förbättrad intern struktur samt ett ökat engagemang i föreningens europeiska medlemsorganisationer.

Näringspolitiskt har TMF haft stort fokus på, för medlemsföretagen, viktiga frågor som en bättre fungerande offentlig upphandling, förnyade exportsatsningar samt ett ökat byggande.

Miljö- och hållbarhetsfrågor är fortsatt högt prioriterat. TMF fokuserar också på märknings- och certifieringsfrågor inom medlemsföretagens verksamhetsområden.

Fortsatta satsningar har gjorts i kompetensförsörjningsfrågan i syfte att underlätta rekrytering av dagens och morgondagens arbetskraft samt att säkerställa kvaliteten i utbildningarna.

Positionen i all typ av media, framför allt etermedia och på relevanta digitala plattformar där branschens budskap är viktigt att föra fram, har tagit stora steg fram under året. TMF:s papperstidning Trä & Möbelforum avvecklades under 2023 och riktade satsningar har istället gjorts i digitala kanaler.

Sedvanlig medlemservice i form av rådgivning, utbildning, förhandling och hjälp i processer har tillhandahållits TMF:s medlemsföretag.

Inom ramen för samverkan i Svenskt Näringsliv har även insatser gjorts för att främja företagandet och förbättra villkoren för företag.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER RÄKENSKAPSÅRET

Föreningens styrelse och ledning har noga följt konjunktorens utveckling och det kraftigt minskade bostadsbyggandet som slår hårt mot TMF:s medlemsföretag. Syftet är att snabbt kunna organisera de insatser som TMF kan bistå med. Vidare följs eventuella risker upp för hur föreningen och servicebolaget kan drabbas av ett minskat antal anställda hos medlemsföretagen.

I slutet av året sade VD upp sig efter tio år på posten för att anta nya utmaningar inom Svenskt Näringsliv. Styrelsen inledde direkt rekryteringsprocessen av en ny VD.

FLERÅRSÖVERSIKT

	2023	2022	2021	2020
Medlemsavgifter	1 260	1 192	1 104	1 109
Antal medlemsföretag	669	665	662	661
Antal anställda i medlemsföretagen	28 503	27 860	27 108	27 311
Resultat efter finansiella poster	-1 129	-6 185	10 902	14 478
Soliditet (%)	95,9	94,2	92,9	95,2

FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL (TKR)

	Fria reserver	Årets resultat	Summa eget resultat
Belopp vid årets ingång	201 951	-8 864	193 087
Disposition av föregående års resultat:	-8 864	8 864	0
Årets resultat		-4 051	-4 051
Belopp vid årets utgång	193 087	-4 051	189 036

Föreningens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING

T kr

Verksamhetens intäkter

Medlemsavgifter	1 260	1 192
Summa verksamhetens intäkter	1 260	1 192

Verksamhetens kostnader

Övriga externa kostnader	-16 601	-18 376
Summa verksamhetens kostnader	-16 601	-18 376

Verksamhetsresultat

-15 341 **-17 184**

Resultat från finansiella poster

Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	2	8 661	11 655
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		7 706	13
Räntekostnader och liknande resultatposter		-1 155	-669
Summa resultat från finansiella poster		15 212	10 999

Resultat efter finansiella poster

-129 **-6 185**

Bokslutsdispositioner

Resultat före skatt	-745	-6 615
----------------------------	-------------	---------------

Skatt

	-3 307	-2 249
--	--------	--------

Årets resultat **-4 051** **-8 864**

Balansräkning

BALANSRÄKNING	NOT	<u>2023-12-31</u>	<u>2022-12-31</u>
T kr			
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i intresseföretag och gem. styrda företag	3	10 525	10 525
Andra långfristiga värdepappersinnehav	4	97 593	94 524
Summa anläggningstillgångar		108 118	105 049
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		9	13
Aktuella skattefordringar		1 719	1 910
Övriga fordringar		507	367
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		117	228
Summa kortfristiga fordringar		2 352	2 518
Kortfristiga placeringar		98 178	111 334
Kassa och bank		15 260	12 700
Summa omsättningstillgångar		115 790	126 552
SUMMA TILLGÅNGAR		223 908	231 600

BALANSRÄKNING	NOT	<u>2023-12-31</u>	<u>2022-12-31</u>
T kr			
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Balanserat kapital		193 087	201 951
Årets resultat		-4 051	-8 864
Summa eget kapital		189 036	193 087
Obeskattade reserver	5	32 220	31 604
Avsättningar			
Avsatt för pensioner och likande förpliktelser		0	218
Summa avsättningar		0	218
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		751	1 703
Skulder till intresseföretag och gem. styrda företag		900	4 385
Aktuella skatteskulder		0	563
Övriga skulder		0	1
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		1 001	40
Summa kortfristiga skulder		2 652	6 692
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		223 908	231 601

Noter

NOT 1 REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Intäktsredovisning

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i den ideella föreningen.

Anläggningstillgångar

Andelar i intresseföretag och gem. styrda företag

Som intresseföretag betraktas de företag som inte är dotterföretag men där föreningen direkt eller indirekt innehar minst 20% av rösterna för samtliga andelar, eller på annat sätt har ett betydande inflytande. I föreningens bokslut redovisas andelar i intresseföretag till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar.

Andra långfristiga värdepappersinnehav

Placeringar i värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas långsiktigt har redovisats till sina anskaffningsvärden. Varje balansdag görs bedömning om eventuellt nedskrivningsbehov.

Kortfristiga placeringar

Värdepapper anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt värderas i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärdet eller marknadsvärdet.

Inkomstskatter

Total skatt utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Skatter redovisas i resultaträkningen, utom då underliggand transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekter redovisas i eget kapital.

NOT 2 RESULTAT FRÅN ÖVRIGA VÄRDEPAPPER OCH FORDRINGAR SOM ÄR ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	2023	2022
Erhållna utdelningar	4 349	4 626
Resultat vid avyttringar	4 365	8 216
Nedskrivning aktier	-53	0
Förvaltningskostnader	-1 152	1 186
Summa	7 509	11 655

NOT 3 ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG OCH GEM. STYRDA FÖRETAG

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	10 525	10 525
Utgående anskaffningsvärden	10 525	10 525

Bolag	Org.nr	Antal Aktier	Ägarandel	Bokfört värde
Möbelfakta Sverige AB	559252-0810	24 500	49%	25 Tkr
Arbio AB	5560067-2924	6 750	25%	10 500 Tkr

Fördelning av resultat i Arbjo AB

	2023	2022
Intäkter	58 239	66 599
Kostnader	-56 347	-66 085
Rörelseresultat	1 892	514
Finansnetto	418	65
Bokslutsdispositioner	-624	1 031
Årets skatt	-444	-407
Årets resultat	1 242	1 203
Ingående ackumulerat resultat	6 434	5 231
Justering av ingående balans	3	
Årets resultat	1 242	1 203
Utgående ackumulerat resultat	7 679	6 434

NOT 4 ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV

Innehav	Ansk. värde	Ansk. v. (föregående år)	Bokfört Värde	Bokf. v. (föreg. år)	Markn. v. bokslutsdag	Markn. v. (föreg. år)
Långfristiga värdepappersinnehav						
Noterade aktier	97 593	(94 524)	97 593	(94 524)	165 923	(143 904)
Summa innehav	97 593	(94 524)	97 593	(94 524)	165 923	(143 904)

	<u>2023-12-31</u>	<u>2022-12-31</u>
Förändring av långfristiga värdepappersinnehav		
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	94 524	88 853
Investeringar under året	16 315	33 183
Försäljningar/avyttringar	-13 246	-27 512
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	97 593	94 524
Utgående bokfört värde	97 593	94 524

NOT 5 OBESKATTADE RESERVER

	<u>2023-12-31</u>	<u>2022-12-31</u>
Periodiseringsfond tax. år 2018	0	4 544
Periodiseringsfond tax. år 2019	3 100	3 100
Periodiseringsfond tax. år 2020	6 130	6 130
Periodiseringsfond tax. år 2021	6 500	6 500
Periodiseringsfond tax. år 2022	7 700	6 500
Periodiseringsfond tax. år 2023	3 630	3 630
Periodiseringsfond tax. år 2024	5 160	0
	32 220	31 604

NOT 6 EVENTUALFÖRPLIKTELSER OCH STÄLLDA SÄKERHETER

Styrelsen inte har identifierat några eventalförpliktelser eller ställda säkerheter.

NOT 7 VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER RÄKENSKAPSÅRETS SLUT

Inga väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut bedöms påverka föreningens ställning eller resultat.

Styrelsens underskrift

Datum som framgår av styrelsens elektroniska underskrifter

Claes Hansson
Ordförande

Johan Jonsson

Johan Magnusson

Malin Hedlund

Henrik Fransson

Jonas Hernborg

Robert Petersson

Frida Scherdèn

Martin Johansson

David Johnsson
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av min elektroniska underskrift.
Grant Thornton Sweden AB

Marcus Jonasén
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Trä- och Möbelföretagen org.nr 802003–5773

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Trä- och Möbelföretagen för år 2023.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Trä- och Möbelföretagens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsen och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag. Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att upplösa föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen.

Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsen och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i år redovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsen och verkställande direktörens förvaltning för Trä- och Möbelföretagen för år 2023.

Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar.

Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsen och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt stadgarna.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelse skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm, enligt datum som framgår av elektronisk signering.

Grant Thornton Sweden AB

Marcus Jonassén

Auktoriserad revisor

Box 55525, 102 04 Stockholm | Tel 08-762 72 50 | E-post info@tmf.se

